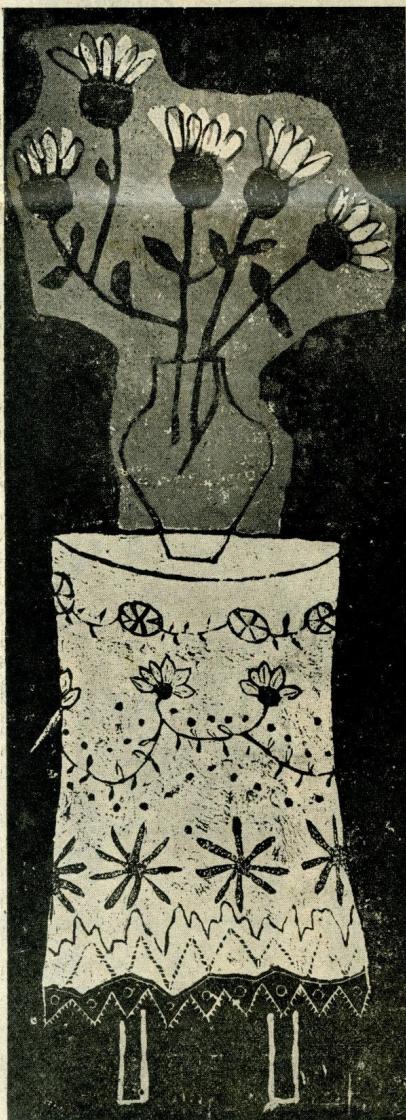

KLJUČ LJUBAVI

Zveket tvojih ključeva u mojoj krvi
U ponoć otvaraš kapije mene
nestaloj u gradu bez sna
U ponoć kazaljkama mog tela
označavam vreme tvojih pijančenja
Kamenujem drugo sebe koje te
uzaludno čeka u svakoj ključaonici
Već hiljadu puta obesila sam se o luster
i hiljadu puta udavila u reci preko puta
sekirom sam prerezala grkljan
sakrila svaki trag života
naredila stoljcama da ne prime
teret tvog tela
čašama da te ne napoje
i otišla u smrt
Ali ti uvek dolaziš sa pravim znacima života
skineš me sa lustera
izvadiš me iz reke
kroz moj grkljan puštaš reči da struje
hiljadu smislova nadješ u smehu
kroz zube propuštaš pupoljke da procvate
i zbuњuješ me
golotinom života

Iz ciklusa „Umorna liubay“

A OPREŠNIK

CVETCE

Ekstaza **Rastka Petrovića**

PETAR MILOSAVLJEVIĆ

U traganju za izrazom potreban
je podvig celokupnog bića

Vinaver

Pronadju u pesniku smrt
P i od nje naprave čudo;
ništa nije nemoguće ako je
pesnik na bilo koji način
mrtav. I zbog te smrti posle
ga okrivljuju, razračunava-
ju se s njim mrtvim, ili
ga vaskrsnu ako još nije do-
tučen. Ili prosti pričaju o
sebi. Svejedno da li jedno
prisilno umorstvo može od-
nekuda da posluži kao afir-
macija ili ne. Jer, iako se
puno puta prilazi ljudima i
pojavama sa najboljim na-
merama, iako se one potpuno
dosledno tretiraju, čak i
uime opštih obaveza, ipak
je nesumnjivo da im se uz-
gredno, nehotice, iz neke
čisto formalne motivacije,
dopiše i ono što oni stvarno
nisu bili ni mogli da budu.
Rastko Petrović nije bio ni
fašista, ni izdajnik, a umro
je u emigraciji, izgubio se
u tudjem svetu, propao val-
jani na sam ne znajući zbog
čega. I kao diplomatski či-
novnik bio je „analafabeta u
oblasti politike“, kako kaže
Marko Ristić, koji ga je, u-
stalom, po nekom svom
merilu, sahranio uz Crnjan-
skog i Eliara. Njegova sud-
bina je dirljiva i bez toga,
ona nas pobudjuje na raz-
ličite pretpostavke ali nas
ne vredja; pre možemo da
zašalimo što je sve bilo ta-
ko, nego da ga sudimo.
Zašto bi on, prema tome,
bio mrtav pesnik, i zašto
se njegova smrt beleži uz
Crnjanškovu?

Rastko Petrović je u mnogo-
gome pojednostavljen odnos
čoveka i univerzuma. On ga
sadržajno prenosi u ekspre-
sionističku viziju, jednakom
okupiran transvremskim
doživljavanjem čoveka. Nje-
gov svet je opterećen im-
timnim doživljajem: psihofiziološka i življavanja nad
materijom koja, po svojoj
delikatnosti, treba da izgara
njegovom unutrašnjom vatrom,
balast nagonskog po-
niranja u nekoj neprevazidje-
noj stanju emfatične raspo-
jasanosti, pred svim što je
u jednom trenutku bilo ži-
vot i van okvira poetskih
konceptacija, i što je taj život
razotkrivalo bez naknadnih
intencija, sem ako se
nisu javljale inertno, u „van-
mišnjoj ekstazi“ entuzijaste,
koji, „pun čežnjeju lutra da
svane“ intonira ritmiku go-
vora i pokreta. Ali njegova
poezija, u pravom smislu,
nastaje tek na prelomu is-
konskog i sadanjeg, u nij-
hovom dodirivanju i meša-
nju, u onom naizgled, tra-
gikomicnom sursetanju kraj-
nosti ljudskog duha, kada
svako ozbiljno i smisljeno
razgraničavanje prestaje da
bude autentično, bar u sklo-
pu teoretskih maksima. To
koincidiranje elemenata du-
hovnog i telesnog života —
u prvom planu kroz jedin-
stvo vremenskih i prostor-
nih asocijacija — manife-
tovano jezikom koji sponta-
no miri u sebi, destruktivne

se isčeza u njoj, gubio
se u nedahnutom otelovlja-
vanju jedne, u pravom
smislu rasne dinamike, koja
je za njega, u tim prvim
godinama, prestatvala skoro
isključivu inspiraciju i ne-
zamenjivi simbol i koja, uz
sve poimanje istoriskih drev-
nih motiva, znači nesumnji-
vo otkrivanje elementarnih
poticaja življena, jedno
dublike, sirovije, ulazeњe u
lepotu nagonski izazvanog
čoveka, u moralni smisao
njegovog objektivnog pos-
tojanja. I mada tretiranje
moralnih vrednosti u okviru
ideološkog zaledja i ne pos-
toji u njegovom delu, mada
se nikakva etička funkcija
ne motiviše iz te „zbirke
koja mnogo očarava“, ipak
se uz jedinstveno kolebanje
svih tih namernih konstruk-
acija, izleže nešto suštinski,
tih prenato u njegov odnos
prema svetu, što po svom
tonskom izobličenju i težini
govora označava nemirnu,
nedorečenu, ali živu presta-
vu u biću i ujedno ga preku-
pira intenzivnim osećanjem
„za slavu i putovanja,
za slavu i putovanja,
sa druma,
za korak jednog deteta,
za pokret njegov
u hodu, —“

Crnjaškovu?

Družačije nego njegova generacija, on je imao da doživi svoje doba i da u njemu pretstavi izdvojeni književni pojam, ne toliko po novitetima senzibilne i odviše slobodne kreativnosti, koliko po svojim zastranjenim predispozicijama, od kojih ni jedna nije zasnilava stanovišta na svesti o socijalnim nužnostima, niti je te nužnosti mogla da veže za neke određene fenomene. Bez društvene kulture i skoro bez ikakvih društvenih pretenzija, Rastko Petrović nalazi u ogoljenom čoveku mnogo više pomirenja sa životom, nego što to može da mu učini neki od ideoloških sistema. Čovek, osamlijen da bi spoznajno uobličio najosnovnije protheve, da bi se zadovoljio samim sobom i probeđeo nad senkama koje ga prate i čekaju, mora da obuzme svojim nemirnom čitavu hijerarhiju obzira. Zato on, u „plazmi dosade“, znači prokrenutu masu, gibanjsu mesa radi intenzivnijeg otkupljenja svog trajanja, radi gibanja, radi probudjene svesti. Ili u drugom vidu, taj mentalni pokret trebalo bi da zauzme mesto postavljenog cilja, izabrani, lični, nedovosmisleno prisvojeni kutak.

no miri u sebi destruktive i stvaralačke nagone, koji ih, dakle, objedinjuje u posenesnosti razigranih nerava i na svoj način osmišljava — činilo je njegovu umetničku istinu nadahnutom, životom, i u prvi mah, po širini zahvata, najkompleksnijom pesničkom reči posle rata. Jer, Rastko Peštrović je zaista prenebregao onaj predah poratnih godina i neočekivano, iznenada, započeo da upražnjuje nekorisćene akcente, da ih suprostavlja trenutnom štimungu, koji je ovlađao i rečnikom i konцепцијама gotovo svih, i starih i novih, pesnika i da u grčevitom osećanju svoje nimalo poremećene egzistencije, objektivno, prirodno, kao čovek i pesnik, kao čovek koji je rat preživeo i nadživeo, ali nadrastao ga i ostavio ga za sobom, sklonio ga i prečucao, udje u jedan svet koji je već postojao i koji postoji u nama i oko nas, prirodan, snažan i težak, naš, u svet koji nam pretstoji bogat i nerazumljiv, ponekad plotski svesadržan, no ipak čulan, nadasve čulan, možda i zato opterećen s multanom igrom živaca i unutrašnje teskobe. I on je tu igru isprazno nagovestavao u površini teksta lomiо no miri u sebi destruktive i stvaralačke nagone, koji ih, dakle, objedinjuje u posenesnosti razigranih nerava i na svoj način osmišljava — činilo je njegovu umetničku istinu nadahnutom, životom, i u prvi mah, po širini zahvata, najkompleksnijom pesničkom reči posle rata. Jer, Rastko Peštrović je zaista prenebregao onaj predah poratnih godina i neočekivano, iznenada, započeo da upražnjuje nekorisćene akcente, da ih suprostavlja trenutnom štimungu, koji je ovlađao i rečnikom i konцепцијама gotovo svih, i starih i novih, pesnika i da u grčevitom osećanju svoje nimalo poremećene egzistencije, objektivno, prirodno, kao čovek i pesnik, kao čovek koji je rat preživeo i nadživeo, ali nadrastao ga i ostavio ga za sobom, sklonio ga i prečucao, udje u jedan svet koji je već postojao i koji postoji u nama i oko nas, prirodan, snažan i težak, naš, u svet koji nam pretstoji bogat i nerazumljiv, ponekad plotski svesadržan, no ipak čulan, nadasve čulan, možda i zato opterećen s multanom igrom živaca i unutrašnje teskobe. I on je tu igru isprazno nagovestavao u površini teksta lomiо

„Ako te ljubim pod vrat šapnuću
Klevetu: ko ti reče mor dolamu!
Mor dolamu, crna hata,
besna svata, ab Koštanu,
Mnogočisna, mnogolepa,
mnogocvetna, okupana,
Okupana. Oh prokletka!
Ta ključevi violinisti
u jetri mi kote se,
ko bacile Kohove:
Hanibale, Karavadjio, lopeve,
hajdmo miti da slavimo
kanibalike“

Sadržan u principima i konvencijama toliko bitnim i toliko tipičnim za život, potredak pojmove, u pravljivanju čovekove prirode, prestaje da se orijentise prema bilo kojoj šematskoj prizmi: — u neumitnoj izmeni pozicija i stvari, u neodređenom oticanju i skončavanju draži, on se utapa u celishodno izlivanje čitave unutrašnje dramatike i prevazilazi normalne kvalitete jezičkog izraza. Zato se možda uvek u Rastku video više nerv nego misao, više jedan muževno inspirisani libido, nego prava poetska introspekcija. Međutim, nesporno je da u tom spoju izbjiga jedan setan, zamišljeni prizvuk, koji u isto vreme ranjava i isceljuje prvobitni nesporazum sa zahtevima svoje ploti.

ili ga sa druge strane, opušta pojačanom lirskom razotkrivanju:

„Ako te ljubim pod vrat
šapnuću
Klevetu: ko ti reče
mor dolamu!
Mor dolamu, crna hata,
besna svata, ko štano,
Mnogočsna, mnogolepa,
mnogocvjetna, ukupano,
Okupano. Oh prokleta!
Ta ključevi violinski
u jetri mi kote se,
ko bakcile Kohove:
Hanibale, Karavađo, lopove,
hajdmo miti da slavimo
kanibalitike“

rišene akcente, da ih su-
prostavlja trenutnom štimun-
gu, koji je ovlađao i rečni-
kom i konceptcijama gotovo
svih, i starih i novih, pesni-
ka i da u grčevitom osjeća-
nju svoje nimalo poremeće-
ne egzistencije, objektivno,
prirodno, kao čovek i pes-
nik, kao čovek koji je rat
preživeo i nadživeo, ali nad-
rastao ga i ostavio ga za-
u, sobom, sklonio ga i preču-
to, udje u jedan svet koji
je već postojao i koji pos-
toji u nama i oko nas, pri-
rođan, snažan i težak, naš,
u svet koji nam prestoji
bogat i nerazumljiv, pone-
di kada plotski svesadržan, no
ipak čulan, nadusave čulan,
et možda i zato opterećen si-
to multatom igrom živaca i
unutrašnje teskobe. I on je
tu igru isprazno nagovesta-
vao u površini teksta, lomi-

A. OPREŠNIK

ŽENE I MESEC

„U mukama me zabolio život
radjala majka,
Radi višega otac je
s ushićenjem plodio“

Njegov nemir, na prvi pogled izuzetno telesan, fizioški, ima u osnovi neizgradjeni ali dovoljno nastučenu mahinaciju za svestranje korišćenja sitimčavih i ogrubeljivih, banaliziranih vidova života, za potpunije otkrivanje amblema, koji ga izdvajaju, tako sirovog, iz svih cerebralnih radnji uku-pno i koji ga suprotstavljaju moralnoj čistoti, ili ga, u istom pravcu, uzdižu do jednog smisla. Ali je izvesno prisustvo neke mučne, teške praznine, koja u protivteži svim voljama i svim stvaračkim peripetijama ima svoj kontinuitet i naknadu od dobijenog trenutka, što njen umorno golicavi impuls hipertrifira do izrazitog povlačenja u sebe i do rezigniranog obeštećenja pred strahom. Jer, ma koliko se totalno otupljenje tretiralo prema eudemonološkim normama, i ma koliko nalazilo vidnog izraza u potrebi za psihičkom ravnotežom, ipak je bojan pred njim, u mentalitet celokupnog ispovedanja, impregnirala nešto prigušeno, drhtavo, kao predosećanje nečeg konačno besmislenog i nerazložnog. Ponekad, se uz spontani životni optimizam, sve lomi oko etički i estetski izgradjene ljuštare življena; da li će „veliko oslobođenje, Samoubitstvo, stupiti u moju sobu kad iz nje izadje poslednji Izgled“? No ta platforma ne čini isključujući satisfikaciju, pošto se ni jedan cilj, ni jedna

mogućnost ne sastoji samo u prepoznavanju trajnih, i u isto vreme, nedeljivih promašenja, niti se ona, na kraju, može da srvrst u sistematski gradjene doktrine — ona prosti proizilazi iz traganja za načinom života koji bi, pronadiv, „prepostavljao prekoračenje u većnost“. Raskidanje sa neizmenjivim tokom stvari bilo bi, prema tome, sasvim rezignirani gest: ništa vremenjski produženo u otkupljenju vrednosti radi kojih se on čini i skoro ništa izbegnuto; van domena naših čula i proširenog izkustva nijedna egzotika ne krije toliko suštinskih ubudženja niti može da zameni već date slobode sna.

Medutim u svemu tome, pomalo skriveno, neuobičajivo, pulsira drugi, humanizirani vid pesnikovog shvatanja sveta. Nije to više ona svećna, bezbržna i pomalo površna veselost „devolaca“, ni namerno iskonstruisana fraza za tugaljivi dodir sa intimnom mistikom, pa ni mladički poneseno očaravanje naravima svoga ustrojstva, nego jedno svestranije zagledanje u celoviti splet sija, čije prisustvo, makar one bile fiktivne nameće i podgara ambiciju „za mirni put beskrajni i duboku na-branu vodu“. Ali se ne može reći da postoji neko izrazito opterećenje pod suviškom koga je taj „mirni put beskrajni“, uslovna kasnije, njegovo smirenje i lakše kazivanje. Jer, i kad priznamo prekretničku ulogu te

/NASTAVAK NA 5. STR./

Trajanja

Sajmište 1941

OBJAVLJUVEMO PISMO HILDE DOĆ, JEVREJKIE IZ BEOGRADA, UPUĆENO IZ LOGORA SA SAJMIŠTA DRUGARICAMA VAN ŽICA. NEPUNIH MESEC DANA KASNJE HILDE ĆE BITI MEDJU PRVIM ŽRTVAMA MODERNIZOVANE MAŠINE SMRTI — GASNOG AUTOMOBILA.

Mila moja,

nisam mogla da pojmem da će naš susret, mada sam ga očekivala, da načini u meni takvu butu osećanja, da unese još više nemira u ovo haotično stanje moje duše koja ne može nikako da se smiti. Svim filozofijama je kraj na žičanoj ogradi; realnost kakvu vi van nje ne možete ni izdaleko da zamislite jer niste i Vi od bola urlikali — pruža se u potpunosti. Ta realnost je nenadmašna, naša beda ogromna, sve fraze o jačini duha padaju pred suzama od gladi i zime; sve nade o skorom izlasku se gube pred jednoličnom perspektivom pasivnog birstvo-vanja koje je po čemu na svetu ne liči na život. To nije ni ironija života. To je njegova najdublja tragedija. Možemo da izdržimo ne zato što smo jaki, nego samo s toga što nismo svakog trenutka svesni svoje beskrainje mizerije u pogledu svega, svega što sačinjava naš život. Već smo tu skoro devet nedelja, devet nedelja i još sam pomalo pismena, još umem pomalo da mislim. Svako veče, bez izuzetka, čitam tvoja i Nadina pisma i to mi je jedini trenušak kada sam malo nešto drugo, ne samo Lagerinsasse. Robija je zlato prema ovome, mi ne znamo ni zašto, ni na šta ni na koliko smo osudjeni. Sve na svetu je divno, i najbednija egzistencija van logora, a ovo je inkarnacija sviju zala. Svi postajemo zli, jer smo gladni, svi postajemo zojdžljivi i brojimo jedan drugom za logaju, svi su očajni — a ipak se niko ne ubija, jer smo svi skupa jedna masa životinja koju preživrem. Mrzim nas sve, jer smo svi jednako propali. Blizu smo sveta, a tako udaljeni od svih. Niškim nemamo veze, život svakog pojedinca napolju teče isto tako dalje, kao da se pola kilometra dalje ne odigrava klanica šest hiljada nevinih. Svi smo jednaki po svom kukačićluku i mi i Vi. Dosta.

Ja ipak nisam takav nejunaš kao što bi po ovom moglo da sudiš. Podnosim sve što mene pogadja potpuno lako, bezbolno. Ali ta okolina. To je ono što me nervira. Ljudi mi idu na živce. Ni glad od koje plaeš, ni zima, pri kojoj ti se voda u čaši sledi i krv u žilama, ni smrad latrina, ni košava, ništa nije tako odvratno kao gomila koja zasljužuje sažaljenje, a ti još ne možeš pomoći, nego se samo staviti iznad nje i prezeti je. Zašto taj svet govori uvek samo o onom što vredja njegova creva i ostale organe vrlo cenjenog kadavera. A propos, pre neki dan smo uredili leševe, bilo ih je 27 u turškom paviljonu i to sve u front. Meni ništa nije više odvratno, ni najprljaviji posao. Sve bi se moglo kad bi se znalo ono što se ne može saznati: kada će se otvoriti kapija milosti. Kako li namere imaju sa nama? U stalnoj smo napetosti: hoće li nas streljati, díci u zrak, transportovati u Poljsku etc. To je sve sporedno! Sadašnjost samo treba preskočiti, nije ni malo prijatna, nimalo.

Sad je pola tri, dežuram celu noć u ambulantu (svaku četvrtu noć, u paviljonu kašlu) u horu i čuje se kapanje kiše sa krova. Ovde u ambulanti puši se furuna do zla boga, ali ko se dima ne nadimi... Ovo je moj najuzbudljiviji dan u logoru. Želeti nešto toliko, pa da se to ispuni, više je nego sreća. Možda ćemo se jednom živiti izvući i odavde u jedan srećniji život, jer to tako strasno, mada već malokrvno želim. Mirkana moja dobra, mi smo roblje zarobljeno, mnogo manje još od toga, mi nismo ni koliko gubavci, mi smo jedna prezrena i gladna horda, a kad i poređ svega čovek ugleda malo životu, a to si Ti, oseti tolilikohovili životnih sokova da struje u njemu. Samo, da, ovo većno samo — otrgnuti se posle od toga života toliko je bolno i gorko da mu ni more suza prolivenih nisu dovoljno merilo. Kako mi je sada teško. Plaćem i svi se smeju. „Zar ti koja vučeš kao muškarac smeš da plaeš kao sentimentalna šiparica!“

Ali što ču kad mi je toliko grozno teško pri duši. To je retren koji celu noć ponavljam. Znam da nema izgleda da ćemo skoro izići, a napolju ste ti i Nada, jedino što me vezuje za Beograd koji po nekoj nesvakidašnjoj kontradikciji istovremeno strašno mrzim i strašno volim. Ti ne znaš kao što ni ja nisam znala što ta znači ne biti ovde. želim ti da to nikad ne saznaš. Već kao dele bojala sam se da me ne zakopaju život. I ovo je neka vrsta prividne smrti. Hoće li posle nje biti vaskresenja? Nisam nikad toliko mislila na vas dve, kao sada. Stalno razgovaram sa Vama i želim da vas vidim, jer ste Vi za mene onaj „izgubljeni raj“. Vi ste jedine koje za mene postojite, jer ove unutra preživrem, one napolju mrzim. Često kad mislim da ne ide dalje, setim se da imam Vas i da zato vredi živeti. Pomicao na Vas i želja da se ponovo nadjemo, održava me. Ja nisam bila svesna prijateljstva našeg u svoj njegovoj velelini.

Ža mene se nemojte nimalo brinuti, moje telo i duši dobili su liniju i to više nego propisnu, ali sam vedno i čila, sem dana kao što je današnji, kad čeprikam po ranama. Moram da istrajam (ne kažem to suviše ubedjeno), ali moram ipak.

Ljubi vas vaša
Logorka

Znam te bolje od svojih cípela
sa izlizanim potpeticama,
a koračala bih kroz olju
tvoje prošlosti :
Možda bih našla nadu proleća
u sumornoj kori septembra?
Možda bi već davnio iskidanja jedra
poletela novom snagom
Tišina, čutanje, nemo je...

A. OPREŠNIK

DEVOJKE I ČIČAK

ANKICA OPREŠNIK je rođena u Saltoni Tribine mladih u Novoj Bosni, odrasla u Vojvodini, vorni Sadu. studirala na Akademiji likovnih Izložbe u inostranstvu: umetnosti u Beogradu. Slikar i XXVII Biennale u Veneciji 1954 grafikar; učestvuje na izložbama god. medjunarodna izložba gra- ULUS-a kao i na izložbama li- fike i crteža u Arbonu (Svajkovih umetnika Vojvodine, Re- carska), Izložba jugoslovenske dovno izlaže na izložbama gra- grafike u Belgiji: Bruselj, Lijež, fike koje pridružuje Grafički zatim na izložbi ekslibrista i kolektiv. Prvu samostalnu izlož- Holandiji. Sada učestvuje na iz- bu imala je u maju 1956 godine ložbi Srpske grafike u Cirkulu.

EKSTAZA

RASTKA PETROVIĆA

(NASTAVAK SA 3. STR.)

sudbonosne 1924 godine, bar na Rastku Petrovića ne pada sumnja da je bitno izmenio svoje ranije literarne koncepcije. On i dalje putuje prostranstvom, koje ga uvek na osobit način dočekuje i ispraća i u kome on, stišan i već pomalo umoran, otkriva nešto što mu je odvek bilo tako blisko i zajedničko. Izvesna suptilnost u gestu, neka neizmerna dobrota što je među ljudima, što nije sam. Sto u magnovenju doživljuje osećanje blaženstva i što ga stari grč vezuje za jednostavne, sasvim jednostavne predmete. Pred čovekom, kao po prvi put, staje impresioniran veličinom običnosti i to ga obavezuje da svoju kreativnost raspne na humaniziranim i oplemenjenim osnovama, da u nju unese jedno sirovo vidjene kosmičke vedrine. Prostor ne ogradije njegovu viziju, niti je pak izaziva: po nekoj unutrašnjoj sugestiji za integralno bližavanje pojava i po životu osećanju za sve oblike ljudske topline, on harmoniski suprostavlja različite vidove metafizički datih lepoti i na njima oblikuje umetnost koja „ne nosi u sebi ni jednu tezu, ne govori ni o jednoj zemlji, ne brani ni jednu estetiku“. Odredjenije od Hemingveja, Rastko Petrović, u svom literarnom stranstovanju isakuje uopštenu potrebu za odlaženjem i po tome bar njegova pasionirana čežnja ima pred sobom nespojivo razrešenje sa civilizacijom. Zato se, u odnosu na nju, zamisao snažnijih, nepodeljivih oduševljenja i izvorni motiv poetskih akcija, pa i svekolika ahasverska nadahnica, nalaze u neposrednom dodiru i širokom shvatanju neprimeti množine lica, koja „govore stvari beznačajne, proste, ali zato baš pretovarene onim što je život ljudi i univerzuma uopšte“.

Insistiranje na pedagoški uslovljenoj rehabilitaciji, ako je ona stvarno održiva, danas ne isključuje ništa svojevremeno priznato za umetničku istinu i ne nameće nikakvu programsku diskusiju. Prosto, ona nastupa po nekim, zakonskim, neizbežnim manevrima, da se, suočena sa duhom našega doba, afirmiše kao neosporni potencijal. No, i van toga, ostaje ritmički produhovljena, osnažena mozaička fakturna strasti i volje, i do kraja crpena duhovna glad, sa čijom izvornom akcijom sve trepti od mišićne svežine, kao da se predohranom te gladi umanjuje magija „doma gde se ne vraća“.

„Mladić radosni, nek nam u kuću udje plodonosno, U kuću udje plodonosno!“

PETAR
MILOSAVLJEVIĆ

Proleće

Prvo jedrim kao nit paučine
pučinom prolećnog vetrata.

Onda se zagnjurim u granu
rascvetalu žujanjem.

Popoljim. Uspravljam uvis
nabrekle sokove.

Bubrim, zelenim.

Posle začinjem pesmu
jasnu kao glas voda.

Namerniče, otseci me
i od mene napravi
sviraju.

RADOMIR MILOJKOVIĆ

Maslačak

Maslačak je zinuo
i pokazao svoje zlatne zube
nasmejanom suncu i nama
dečački veselom svetu
što pogledom zavidimo
njegovim zlatnim perjanicama na glavi
i osmehom pakosti se radujemo
dužem životu od njegova.
Maslačak je zinuo
da bi se zahvalio suncu
i nama rekao:
— kratko je proleće.

NEDELJKO BIJELAC

Posle kiša

Posle kiša
Ležimo mokri
Zagrlnjeni sobom i onim
Što očekujemo
Nenadno cvetaju poljupci
Po rubovima vrata
Dok plima tvojih ruku
Odnosi nepovratno
Usnule svice
U zamršenu noć kose.

Posle kiša
Čekamo naše radosti
Tako neprimetne kao
Zrna peska
Gledamo u suzu meseca
Koja je klonula
Na klavijaturu tvoga hoda
I pretvorila se u oko
Veliko ko šaka
Kojom se dodirujemo.

DAMJAN MALEŠEV

Plutanje

Mogli smo biti vržino kolo odbrane
i slap leda pod nebom radi kojeg nismo
ovako nemoćno nabijeni na šipku
optočenu čelikom
ovako snagom proučeni

kroz ušice vrteške
čija teskoba lomi nam kost o kost
na ovom pejsažu nas užduž i popreko
mi smo bez boga i parcele
na starom groblju

u teskobi grada u nama izgradjenog
u nama

dok otresamo tela o dolaske i odlaske

HUSEIN TAHMIŠIĆ